

14 november 1960

U 14465/60 - C 46 - P1/PS9.

FA 9956/17

GEHEIM

Land: Groot-Brittannië, e.a.

Onderwerp: Eerste indrukken van de Conferentie van Vertegenwoordigers der Europese Vrijhandelsassociatie, van 7 tot 10 november 1960 te Londen gehouden.

Referenties:

Datum van waarneming: 7 - 10 november 1960.

Bron: Betrouwbaar.

Informanten: Britse ambtelijke zijde; Deense economische zijde, en andere niet-Engelse deelnemers aan de conferentie.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

EERSTE INDRUKKEN VAN DE CONFERENTIE VAN VERTEGEN-
WOORDIGERS DER EUROPESE VRIJHANDELSASSOCIATIE, VAN
7 TOT 10 NOVEMBER 1960 TE LONDEN GEHOUDEN

Van 7 tot 10 november werd te Londen de conferentie van vertegenwoordigers der landen, aangesloten bij de Europese Vrijhandelsassociatie, gehouden. De Britse regering hechtte grote waarde aan deze bijeenkomst en verwachtte, dat de conferentie tot belangrijke positieve resultaten zou leiden.

De niet-Engelse naties die lid van "De Zeven" zijn, waren door hun ministers van Handel of Buitenlandse Zaken, en verder door zakenlieden, economen en bankiers vertegenwoordigd. Verschillende van de niet-Engelse deelnemers hadden verwacht, dat Engeland zelf zich, behalve door zakenlieden, en andere experts, door de Minister van Handel, MAUDLING, en wellicht door de Kanselier van de Schatkist, Selwyn LLOYD, zou doen vertegenwoordigen. Verder hadden men van MACMILLAN verwacht, dat hij zijn belangstelling zou tonen door het houden van een receptie. MACMILLAN hield echter alleen een redevoering. Verder spraken Selwyn LLOYD, de Lord Geheimzegelbewaarder, Minister HEATH, en MAUDLING.

Onmiddellijk na het begin van de conferentie bleek reeds, dat van Engelse zijde, echter alleen onder vier ogen en nooit in het publiek, aan deelnemers van de andere landen duidelijk werd gemaakt, dat De GAULLE de zondebok was en dat Engeland allang enig succes in de toenaderingspogingen tot Europa geboekt zou hebben, indien De GAULLE deze pogingen niet in de weg gestaan had. Sommigen, vooral Scandinavische deelnemers, meenden dat deze Engelse propaganda gericht

tegen De GAULLE te ver ging en Engeland zelf niet geheel vrijuit ging.

Verder probeerden de Engelsen, eveneens achter de schermen, met grote ijver aan de deelnemers duidelijk te maken, dat zij zich geen illusies moesten vormen over het feit, dat er geen werkelijke onderhandelingen tussen Engeland en ook maar een enkel lid van de E.E.G. gaande zijn (dit was duidelijk bedoeld om te doen beseffen, dat de ambtelijke besprekingen tussen Engeland en Duitsland te Bonn geen enkel uitzicht op concrete vooruitgang boden), en dat er in een nabije toekomst geen onderhandelingen van belang te wachten zijn.

Deze Engelse houding leidde tot een sombere stemming op de conferentie.

De Engelsen verklaarden voorts, dat vooralsnog de breuk tussen "De Zes" en "De Zeven" niet te helen is en dat de besprekingen zich op dit feit moesten baseren.

De bijeenkomsten waren dan ook voornamelijk gericht (in dit opzicht is het zeer frappant, dat de commissiebijeenkomsten achter gesloten deuren plaats vonden en niet voor "outsiders" toegankelijk waren) op het zoeken naar middelen om de Vrijhandelsassociatie dusdanig te versterken, dat het vanuit een aanzienlijk krachtiger positie opnieuw pogingen kan doen om toenadering tot de E.E.G. te zoeken. Onder meer werd in dit verband herhaaldelijk gewezen op de dringende noodzaak om aan "De Zeven" een meer overtuigend aanzien te geven. Volgens verscheidene deelnemers vatte men in West-Europa de Vrijhandelsassociatie niet ernstig op; men beschouwde haar als een amateuristische poging van Engeland om zijn misnoegen over de vor-

ming van de E.E.G. te tonen, en de E.E.G. liet door haar houding openlijk blijken, dat zij "De Zeven" niet nodig had, maar dat het omgekeerde wel het geval was.

Onder de voornaamste voorstellen, die naar voren zijn gebracht met de bedoeling meer ontzag en respect bij de E.E.G. af te dwingen en aldus de positie van "De Zeven" te versterken voor nieuwe onderhandelingen, was het voorstel om de tarieven tussen de leden af te schaffen in een periode van vijf in plaats van tien jaar. Met uitzondering van Noorwegen en Denemarken, die bang waren voor de gevolgen hiervan voor hun landbouw, waren de andere deelnemende landen, waaronder Engeland, nogal geestdriftig voor dit voorstel, dat momenteel "actief in overweging blijft".

Een tweede voorstel om meer aanzien aan "De Zeven" te geven is om er met de grootst mogelijke energie naar te streven de onderlinge handel tussen de leden zoveel en zo snel mogelijk uit te breiden. Er zijn hiervoor in besloten zitting concrete plannen uitgewerkt.

Op de laatste dag van de conferentie werd, met hetzelfde doel, besloten nauwere handelsbetrekkingen tussen de leden van "De Zeven" en het Britse Gemeenebest te sluiten. De Britse regering heeft zich bereid getoond om besprekingen met de Gemeenebestlanden aanhangig te maken en hun medewerking te vragen.

Van Deense economische zijde werd het volgende verklaard: "Waar het in het kort op neer komt is, dat wij allen zeer bevreesd zijn voor de machtige E.E.G. die een reus is vergeleken met ons. Wij zijn niet meer dan een groep kleuters met één grote broer, Brittannië. Maar wij, die dichterbij het vuur zitten op het vaste-

land, vergelijken Engeland met Duitsland en hebben veel meer vertrouwen in de economische groei van dit land dan in de Engelse economie. Er zijn er onder ons, die zich afvragen of wij, kleinere landen, door ons lidmaatschap van de Europese Vrijhandelsassociatie, ons niet verbonden hebben met een grote mogelijkheid met een gestadig kwijnende economie." (Ook andere deelnemers wekten de indruk bovenstaande mening te zijn toegedaan).

Van dezelfde zijde werd verklaard, dat het ook andere niet-Engelse conferentiegangers was opgefallen hoe weinig begrip de Engelse deelnemers hadden voor de reusachtige gecombineerde economische en financiële macht van Duitsland, Frankrijk en Italië en voor hun potentiële economische groei. Sommigen van de Britse deelnemers schakelden Italië vrijwel uit, zulks geheel ten onrechte, als een bijna armlastig en achterlijk land, en de Britten waren geneigd Frankrijk half uit te schakelen, als zijnde gefrustreerd door een onoplosbare en ondraaglijk kostbare oorlog in Algiers. De grootste angst van Engelse zijde was gelegen in het feit, dat West-Duitsland tot de E.E.G. behoorde. Hierin zien de Britten een ernstige bedreiging. Doch volgens Deense economische zijde beseften vooral de Scandinavische deelnemers, dat Engeland door deze kortzichtigheid het gevaar zeer onderschatte en dat de Amerikanen en de Amerikaanse regering de laatste tijd veel meer begrip voor de macht en de mogelijke toekomst van de E.E.G. hadden getoond dan Groot-Brittannië. Ofschoon men tijdens de conferentie herhaaldelijk, vooral in het openbaar, verklaarde, dat Engeland het ontstaan van de E.E.G. toejuichte en dat de Vrijhandelsassociatie niet bedoeld was als een represaille voor het vormen van een E.E.G. zonder Engeland, had men van Deense economische zijde, evenals vele andere niet-Engelse conferentiegangers, sterk de indruk, dat Groot-Brit-

tannië zich ernstig in haar wiek geschoten voelde.

De niet-Britse deelnemers verwachtten tenslotte in de nabije toekomst geen Brits initiatief voor het heropenen van ernstig bedoelde onderhandelingen met de E.E.G.
